

LOPKOPĪBAS TEHNIKA AR SPECIALIZĀCIJU AITKOPĪBĀ PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

1. Specializācijas vai saistītās profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā.	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3. PKL) (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4. LKI))
2. Profesijas nosaukums	
Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā ir specializācija profesijai Lopkopības tehniķis , 3. PKL atbilst 4. LKI līmenim. Uz lopkopības tehniķi ar specializāciju aitkopībā profesiju attiecināmi lopkopības tehniķa profesijas pienākumi un uzdevumi.	

**3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes un attieksmes,
zināšanas un PROFESIONĀLĀS kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
3.1.	Orientēties aitu šķirņēs, šķirņu krustojumos un audzēšanas metodēs Latvijā un pasaulē.	<p>Analizēt tirgus pieprasījumu.</p> <p>Atpazīt aitu šķirnes.</p> <p>Analizēt informāciju.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Tirgus pieprasījuma analizēšanas metodes. Pieprasījuma cenu veidošanās principi. Aitu šķirnes, šķirņu krustojumi un audzēšanas metodes Latvijā un pasaulē.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Aitu širņu pazīmes. Aitu klasifikācija. Šķirņu audzēšanas metodes.</p>	<p>Spēja sekot līdzi un analizēt aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū, atpazīt aitu šķirnes.</p> <p align="right">4. LKI</p>
3.2.	Organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu.	<p>Analizēt saimnieciskos rādītājus.</p> <p>Plānot aitu ganāmpulka struktūru.</p> <p>Pieņemt lēmumu par atražošanas procesa organizēšanu.</p> <p>Brāķēt aitas pēc dažādiem kritērijiem.</p> <p>Novērtēt dzīvniekus atbilstību vaislai.</p> <p>Grupēt aitas lecināšanai pēc noteiktām pazīmēm.</p> <p>Noteikt aitu grūsnību.</p> <p>Organizēt atnešanās procesu.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Datu analīzes principi. Aitu šķirnes un to saimnieciskā izmantošana, mērķa produkcija. Grūsnības noteikšanas metodes un aprīkojums.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Aitu fizioloģiskās prasības turēšanai ganāmpulkos. Vides pieejamība, plānotā realizācija un aitu izlases metodes. Dzīvnieku eksterjera kļūdas. Aitu veselība - atbilstība fizioloģiskajiem parametriem. Aitu produktivitātes rādītāji. Šķirnes standarti. Aitu fizioloģija - kondīcija, eksterjers, zobi, uzvedība, flēmēšana. Grūsnas aitas pazīmes. Aitu reproduktīvās sistēmas uzbūve. Dzemdību palīdzības sniegšana. Jaundzimušo jēru aprūpe. Pēcdzemdību perioda aprūpe.</p>	<p>Spēja ņemot vērā aitu fizioloģiskās prasības organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu.</p> <p align="right">4. LKI</p>

3.3.	Orientēties aitkopības nozares normatīvajos aktos, veidlapās un datubāzēs.	Atrast aitkopības nozares saistošos normatīvos aktus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Zootehniskā direktīva. Lopkopības nozares normatīvie akti. Ciltsdarba programmas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Normatīvo aktu aizpildīšanas prasības. Dokumentu noformēšanas tehniskās prasības.	Spēja sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām un aizpildīt nozarei specifisko dokumentāciju.	4. LKI
3.4.	Novērtēt vispārējo stāvokli aitu ganāmpulkā.	Novērtēt ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Normālas dzīvnieku uzvedības pazīmes. Aitu labturības prasības. Turēšanas, ēdināšanas tehnoloģijas. Prasības individuālo dzīvnieku veselības nodrošināšanai. Aitu veselību ietekmējoši faktori. Izplatītākās aitu slimības. Ēdināšanas un turēšanas kļūdas. Produktu kvalitātes kritēriji. <u>Lietošanas līmenī:</u> Individuālo dzīvnieku veselības stāvokļa novērtēšana. Veselības stāvokļa novērtējuma analīze. Produkta atbilstība gala produkta kvalitātes kritērijiem. Turēšanas tehnoloģijas un veselības atbilstība plānotās produkcijas iegūšanai.	Spēja novērtēt ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām, novērtēt atsevišķu aitu un kopējā ganāmpulka veselības stāvokli, gala produkta piemērotību realizācijai.	4. LKI
3.5.	Organizēt aitu grupēšanu, šķirošanu.	Veidot aitu grupas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Aitu informatīvo datu bāzu pielietojums, ciltsdokumenti un to lasīšana. Šķirnes īpatnības, kondīcija, mērķa produkcija. Aitu šķirošanas un grupēšanas	Spēja šķirot aitas un veidot aitu grupas, izmantojot ciltsdokumentus.	4. LKI
		Šķirot aitas.			

			aprīkojuma veidi, pielietojums.		
3.6.	Nodrošināt atbilstošu vidi.	<p>Organizēt aitu turēšanu novietnēs un barošanas laukumos.</p> <p>Organizēt aitu ganīšanu.</p> <p>Novērtēt ganību kvalitāti un kvantitāti.</p> <p>Aprīkot novietnes, barošanas laukumus un ganības, atbilstoši prasībām.</p> <p>Orientēties un izvēlēties aitu ganāmpulka aizsardzības veidu.</p> <p>Izmantot ganu suni.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Lamu izmantošanas iespējas ganāmpulku apsargāšanā.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Aitu turēšanas labturības prasības. Aitu turēšanas veidi novietnēs. Šķirņu īpatnības turēšanai novietnēs. Ēdināšanas tehnoloģijas novietnēs un barošanas laukumos. Aitu turēšanas veidi ārā. Dažādu ganīšanas veidu trūkumi un priekšrocības. Ganību plānošanas principi pēc laika un platības. Ēdināšana ganībās. Aploku ierīkošanas principi. Ganībām piemēroti augu maisījuma izvēle. Ganību ražības aprēķināšana.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Novietņu, barošanas laukumu un ganību ierīkošanas un kopšanas prasības. Ganāmpulku sargiem piemēroti dzīvnieki un suņu šķirnes. Aitu aizsardzības veidi ganībās no plēsējiem. Kinoloģijas (dresūras) pamati. Suņu komandu veidi. Ganu suņu izmantošanas iespējas.</p>	Spēja, plānot ganības, organizēt aitu turēšanu novietnēs un ganīšanu, ievērojot aitu turēšanas labturības prasības un izvēloties piemērotāko ganāmpulka aizsardzības veidu.	4. LKI
3.7.	Nodrošināt aitu veselības aprūpi.	<p>Veikt minimālas veterinārās manipulācijas aitām pēc veterinārārsta norādījumiem.</p> <p>Sniegt aitām pirmo palīdzību.</p> <p>Izvērtēt veterinārārsta palīdzības</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Medikamentu veidi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Medikamentu ievadīšanas metodes. Izplatītākie medicīnas instrumenti un</p>	Spēja patstāvīgi izvērtēt veterinārārsta nepieciešamību un vajadzības gadījumā sniegt aitām pirmo palīdzību.	4. LKI

		nepieciešamību.	aprīkojums manipulāciju veikšanai. Aitu slimības. Pirmās palīdzības sniegšanas paņēmieni. Izplatītāko slimību klīniskās pazīmes		
3.8	Nodrošināt kopšanas pasākumus aitām.	Vannot un apgriezti nagus aitām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Aitu nagu anatomija. Pieejamie nagu kopšanas un dezinfekcijas līdzekļi. Aitu attārpošanas plāna sastādīšanas nosacījumi. Aitu anatomija. Aitu fiksēšanas paņēmieni cirpšanas laikā. <u>Lietošanas līmenī:</u> Nagu kopšanas inventāra veidi un tā pielietojums. Pretparazitālo līdzekļu un inventāra izmantošanas veidi, pielietojums. Cirpšanas inventāra veidi un tā pielietojums.	Spēja kopt aitas pielietojot nepieciešamos līdzekļus un inventāru nagu apgriešanai un vanošānai, pretparazitālo pasākumu veikšanai un to cirpšanai.	4. LKI
		Apstrādāt aitas pret endo un ekto parazītiem.			
		Cirpt aitas.			
3.9	Fiksēt un pārvietot aitas.	Organizēt aitu noķeršanu un fiksēšanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Aitu noķeršanas un fiksēšanas paņēmieni. Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi. Aitu transportēšanas veidi, aprīkojums un inventārs. Aitu pārdzīšanas metodes. Ceļu satiksmes drošības noteikumi dzīvnieku pārvietošanai. <u>Lietošanas līmenī:</u> Aitu pārvietošanas un fiksēšanas aprīkojuma praktiskā pielietošana.	Spēja pielietojot aitu noķeršanas un fiksēšanas paņēmienus, organizēt to noķeršanu un fiksēšanu gan individuāli, gan grupā, organizēt aitu transportēšanu un pārdzīšanu, izmantojot atbilstošu inventāru.	4. LKI
		Organizēt aitu transportēšanu.			
		Organizēt aitu pārdzīšanu.			
		Izmantot inventāru un aprīkojumu aitu pārvietošanai un fiksēšanai.			
3.10	Sastādīt ēdināšanas plānu.	Izvēlēties barības līdzekļus, atbilstoši sezonai, aitu vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Aitu gremošanas trakta uzbūve un fizioloģija.	Spēja izvēlēties barības līdzekļus, atbilstoši sezonai, aitu vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim, ievērojot aitu	4. LKI

		Aprēķināt barības devas.	Lopbarības kvalitātes kritēriji. <u>Lietošanas līmenī:</u> Barības līdzekļu veidi. Barības vielu nodrošinājuma aprēķināšanas metodes.	barošanas trakta uzbūvi un fizioloģiju.	
3.11	Nodrošināt aitas ar lopbarību.	Izvēlēties lopbarības sagatavošanas tehnoloģiju un laiku.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Lopbarības sagatavošanas tehnoloģijas. Barības līdzekļu ievākšanas laiku ietekme uz kvalitāti. Uzglabāšanas veidi un pamatprincipi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Lopbarības kvalitātes īpašības. Organeptiskā novērtēšana.	Spēja izvēlēties lopbarības sagatavošanas tehnoloģiju, ievērojot barības līdzekļu ievākšanas laika ietekmi uz lopbarības kvalitāti.	4. LKI
		Izvēlēties kvalitatīvu lopbarību.			
		Uzglabāt lopbarību.			
3.12	Organizēt aitu ēdināšanu atbilstoši sezonai, vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim.	Pielietot ēdināšanas tehnoloģiju pēc sastādītā plāna.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Nobarošanas tehnoloģijas, to priekšrocības un trūkumi. Aitu nobarošanas ekonomiskā pamatojuma aprēķināšanas metodes. <u>Lietošanas līmenī:</u> Ēdināšanas tehnoloģijas.	Spēja organizēt aitu ēdināšanu atbilstoši sezonai, vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim, pielietot ēdināšanas tehnoloģiju pēc sastādītā plāna.	4. LKI
		Ieteikt aitu nobarošanas tehnoloģiju atbilstoši saimniecības iespējām.			
3.13	Iegūt un sagatavot realizācijai aitkopības produkciju.	Orientēties aitkopības produkcijas veidos, to kvalitātes nodrošināšanā un to pielietošanā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Aitkopības produkcijas veidi un tā pielietojums. Kvalitātes kritēriji. <u>Lietošanas līmenī:</u> Vilnas šķirošanas metodes. Vaislas un nobarojamo dzīvnieku sagatavošana pārdošanai. Piena iegūšanas metodes un iespējas aitām. Aitu sagatavošana prezentācijas pasākumiem. Aitkopības produkcijas uzglabāšanas metodes un prasības.	Spēja orientēties aitkopības produkcijas veidos, to kvalitātes nodrošināšanā un pielietošanā, iegūt un sagatavot realizācijai produkciju un uzglabāt to.	4. LKI
		Organizēt aitkopības produkcijas sagatavošanu tirgum.			
		Organizēt aitkopības produkcijas uzglabāšanu.			

			Piena kvalitātes un uzglabāšanas prasības.		
--	--	--	--	--	--

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	<p>Biedrība "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome".</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dace Bārzdīna - eksperte, Latvijas lauksaimniecības universitāte, lektore. Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs, lektore. Latvijas Aitu audzētāju asociācijas biedrs; - Daina Kairiša - eksperte. Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) LF Agrobiotehnoloģijas institūts, profesore. Latvijas Aitu audzētāju asociācija, valdes priekšsēdētāja vietniece; - Dina Avotiņa - eksperte. Aitkopības nozares ZS "Silavas" īpašniece. Latvijas Aitu audzētāju asociācijas biedrs; - Aija Šneidere - eksperte. Aitu pārraudzība. SIA "Mikaitas" īpašniece. Latvijas Aitu audzētāju asociācijas biedrs; - Kristaps Melbārdis - eksperts. Aitkopības nozares z/s "Mežoki" zootehniķis. Latvijas Aitu audzētāju asociācijas biedrs; - Andrejs Vītolīņš – moderators, SIA "Stādu audzētava "Dimzas"", vadītājs; - Vija Daukšte – moderatora asistente, Preiļu 2. vidusskola, skolotāja. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bruno Braunšteins – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākais eksperts satura izstrādes jautājumos.
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> - Ilze Slokenberga, Zemkopības ministrija, Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja vietniece. - Andrejs Vītolīņš, Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozaru Lauksaimniecības apakšpadome, Latvijas Stādu audzētāju biedrības valdes priekšsēdētājs. - Indra Cimermane, Lauksaimnieku Organizāciju sadarbības padome, izpilddirektore. - Rudīte Benta, Profesionālās izglītības biedrība, Smiltenes tehnikums, pedagoģe. - Līga Mačule, Profesionālās izglītības biedrība, Smiltenes tehnikums, pedagoģe. <p>Ilga Bidzāne, Valsts izglītības satura centrs, Profesionālās izglītības departaments, Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļa, vecākā referente.</p>
Profesionālās kvalifikācijas prasību NEP atzinums	18.09.2018.
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	19.09.2018.
Profesionālās kvalifikācijas prasību iepriekš saskaņotās redakcijas	Nav.